

HandläggareEsteban Calderon
08-508 35 012**Till**Trafiknämnden
2023-09-28

Konkurrens på lika villkor, angående tillståndsproblematiken på Östermalmstorg. Svar på skrivelse från Markus Berensson m.fl.(C)

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Gunilla Glantz
FörvaltningschefUlrika Falk
AvdelningschefMartin Hubertson Merbom
Enhetschef

Bakgrund

Trafikkontoret mottog skrivelsen Konkurrens på lika villkor, angående tillståndsproblematiken på Östermalmstorg, vid nämndens sammanträde den 11 maj 2023. Skrivelsen bifogas tjänsteutlåtandet.

I skrivelsen hänvisar författarna till upprustningen av Östermalmstorg. Skribenterna lyfter det faktum att kioskägaren under en lång tid inte haft vare sig bygglov eller polistillstånd för att bedriva sin verksamhet. För att näringsidkare som är etablerade på offentlig plats inte ska ha otillbörliga konkurrensfördelar behöver

samtliga näringsidkare inneha rätt tillstånd samt betala relevanta avgifter.

Med anledning av detta vill skribenterna att trafikkontoret återkommer till nämnden med svar på följande frågor:

- Hur ska stadens förvaltningar samarbeta för att inventera att samtliga näringsidkare som är etablerade på offentlig mark i Stockholms stad innehar rätt tillstånd?
- Vilken typ av dialogprocess och stöd ska staden erbjuda eventuella näringsidkare som, likt kioskägaren på Östermalmstorg, inte innehar rätt tillstånd för att bedriva sin verksamhet i dagsläget?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom trafikkontoret.

Trafikkontorets synpunkter

Trafikkontoret instämmer i skribenternas synpunkter att samtliga näringsidkare som är etablerade på offentlig plats ska inneha rätt tillstånd samt betala relevanta avgifter. Detta är viktigt både för det allmänna rättsmedvetandet och för att värna en sund konkurrens. Det är också rimligt att själva användandet av den gemensamma offentliga platsen, för privata näringslivsändamål, ska kosta pengar.

En av anledningarna till att det ibland förekommer oönskad diskrepans mellan tillståndsfrågorna är att de olika nämnderna/förvaltningarna jobbar enligt i grunden olika rättsliga regelverk, där exempelvis stadsbyggnadskontoret i det aktuella exemplet med kiosken vid Östermalmstorg ansvarar för bygglovsfrågan utifrån plan- och bygglagen (2010:900), medan ianspråktagandet av den offentliga plats som grillkiosken står på regleras av ordningslagen (1993:1617). Ansvarig tillståndsgivare för upplåtelser på offentlig plats är Polismyndigheten. För kommunens del har just Östermalmstorg tidigare hanterats av fastighetskontoret, men sedan några år tillbaka är det trafikkontoret som ansvarar för att avge stadens remissvar till Polisen. Staden har vetorätt och rätt att ange villkor för tillståndet samt att ta betalt för nyttjandet av marken.

Hur ska stadens förvaltningar samarbeta för att inventera att samtliga näringsidkare som är etablerade på offentlig mark i Stockholms stad innehar rätt tillstånd?

Att säkerställa att näringsidkare som är etablerade på offentlig plats innehar rätt tillstånd handlar dels om förvaltningsspecifika

verksamhetsrutiner vid tillståndsgivning, dels om regelefterlevnadsrutiner inom de berörda förvaltningarna. När det gäller markupplåtelser vill kontoret åter betona att ansvaret för tillsyn ligger på Polismyndigheten. Som förvaltare av stadens mark ligger det dock i kontorets intresse att också ha en egen uppföljning av de tillstånd som ges. Trafikkontoret påbörjade år 2019 ett projekt med kontrollanter, för att bland annat stärka möjligheten att följa upp att de rätta tillstånden finns. Projektet föll väl ut och har nu permanentats. Kontoret har dock inga vitesmöjligheter vad gäller markupplåtelseerna, eftersom det formella ansvaret ligger på Polismyndigheten.

Vad gäller samarbetet mellan stadens förvaltningar pågår sedan en tid tillbaka ett projekt som drivs av stadsledningskontoret; Gemensam tillsyn Stockholm. Projektet syftar till att bidra till rättvisa villkor för företagande, bidra till att motverka den illegala ekonomin samt att bidra till att stoppa verksamheter som bedrivs utan tillstånd och utanför gällande regelverk. I projektet deltar socialförvaltningen, trafikkontoret, miljöförvaltningen, fastighetskontoret, stadsbyggnadskontoret och Storstockholms brandförsvaret. Inom ramen för projektet kommer gemensam tillsyn att genomföras för bland annat stadens torghandel.

Vilken typ av dialogprocess och stöd ska staden erbjuda eventuella näringsidkare som, likt kioskägaren på Östermalmstorg, inte innehar rätt tillstånd för att bedriva sin verksamhet i dagsläget?

Staden har bland annat under de senaste åren gjort ett omfattande arbete med stadens hemsida, för att samla information till företagare om de tillstånd som behövs och hur man ansöker om dessa.

Redan idag förekommer ett välvilligt angreppssätt i de fall det kommer till kommunens kännedom om bristande regelefterlevnad för näringsidkare verksamma på kommunal mark. Någon fast och exakt dialogprocess finns inte, utan den bedrivs med den berörda näringsidkaren med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet där stor tonvikt läggs på underlåtenhetens art, varaktighet, näringsidkarens hörsamhet till rättelseanmaningar och dennes förhållningssätt till den kommunala myndighetsutövningen och laglydnad.

I den mån omständigheterna medger det och det inte är uppenbart olämpligt är stadens inställning att i första hand försöka rätta till de brister som förekommer och endast som sista utväg vidta rättsliga åtgärder. Kontoret vill ändå poängtera att det i stor utsträckning

åligger den enskilde näringsidkaren att försäkra sig om att erforderliga tillstånd innehas innan etablering.

Slut

Bilagor

1. Konkurrens på lika villkor, skrivelse angående tillståndsproblematiken på Östermalmstorg. Från Markus Berensson m.fl. (C)